

İSTİKLAL
HARBI
GAZETESİHAZIRLAYAN
ÖMER SAMİ COŞAR

İstanbul dün onbir

milletvekilini seçti

İlk defa bir işçi adayı seçildi, Prens Sabahaddin kaybetti, beş altı gazetenin listesindeki adayların yedisi kazandı

Mustafa Kemal
dün Ankara'ya
hareket etti

Sivas'tan kar altında yola çıkan Heyet-i Temsiliye üyelerinin üç otomobili saate 20, 25 kilometre yapıyor.

SIVAS —

Anadolu ve Rumeli Müdafî Hukuk Cemiyeti Heyet-i Temsiliyesi dün sabah saat dokuzda şehrimizden ayrılmıştır. Mustafa Kemal Paşa ile arkadaşları bundan sonra çalışmalarına Ankara'da devam edeceklerdir.

Şiddetli soğuğa ve kara rağmen binlerce Sivaslı İse binam önünde toplanmış ve üç otomobile yola çıkan Mustafa Kemal Paşa ile arkadaşlarını uğurlamıştır.

En öndeki otomobile Hareket Müdürü Hüseyin Bey, Mazhar Müftü Bey, Yüzbaşı Bedri ve Hakkı Behçet Beyler bulunuyordu. Bunu Mustafa Kemal Paşa'nın otomobili takip ediyor ve kafleyi de üçüncü otomobile yer alan diğer zevat tamamlıyordu.

Devamlı kar yağmaktadır. Otomobiller açık olduğundan yolcular kar altında yollarına devam etmektedirler. Saatte ancak yirmi veya yirmibeş kilometre yol almakta olan otomobillerin ne zaman Ankara'ya varabileceği kestirilememektedir. Mustafa Kemal Paşa Kayseri'de de kalacaktır.

İKİ TELGRAF

Dün aksam vilâyet sınırında Mustafa Kemal Paşa'dan iki telgraf gelmiştir. Sivas Valisi Resit Paşa'ya yollanan telgrafta: "Vilâyetiniz hududunu geçerken Sivas'ta hakkımızda İbrahim buyurmuş olduğunuz mihman muvazir ve kıymetli muavenetlerine bir kere daha arzı minnetle eylemeyi bir vazife addederek cumleten takdimi ihtiramla eyeriz." denilmektedir.

Sivas heveti merkezine gelen telgrafta da: "Sivas mintakasını geçerken muhterem hevetinize selâm ve ihtiramlarımızı takdim eder vatanın balâsı milletle necati uğrındaki mücahedel mukaddeselerinde temennî muvaffakiyat eyeriz." denilmektedir.

Darülfunun konferans salonunda dün sabah toplanan dört yüze yakın ikinci seçmen İstanbul'un 11 milletvekilini

seçmiştir. Osmanlı İmparatorluk tarihinde anayasanın kabulünden bu yana yapılan bu besinci seçimlerde ilk defa bir

işçi milletvekil de seçilmiştir.

İkinci seçmenler, parti listelerine fazla önem vermemişlerdir. Beş, altı gazete tarafından günlerden beri yayınlanmakta olan bir karma listede bulunan 12 adaydan yedisi seçilmiştir.

Uzun bir gurbetten yeni yurda dönen ve adaylığını koyalı kabul eden Prens Sabahaddin Bey ise yalnız (107) oy almış ve seçilememiştir.

Bu seçimlerin en ilginç yönü, ikinci seçmenlerin yarısına yakını oylarını kullandıkları sonra adaylığını koyduğu heyeti teftişiyeye bildirilen Zeytinburnu fabrikası ustabaşlarından Numan ustanın gene de 135 oy toplayarak Osmanlı Meclisi'ne ilk işçi milletvekili olarak girmiş olmasıdır.

İstanbul'un yeni 11 milletvekili şunlardır:

1 — Osmanlı Bankası Yönetim Kurulu üyelerinden Hamid Bey: (362 oy). İttifaka yakın bir çoğunluk elde eden Hamid Bey malî ve iktisadî konularda bir mütehasstır.

2 — Darülfunun müderrislerinden Ahmet Selâhattin Bey: (359 oy). Hukukudüvel müderrisi olan Selâhattin Bey kıymetli bir ilim adamıdır.

3 — Baro Başkanı Celâlettin Arif Bey: (350 oy) Galatasaray mezunudur. Paris'te Hukuk Fakültesi'nde tahsilini tamamlamış istibdat devrinde Mısır'da dâvâ vekili olarak çalışmış. Mesrutiyette İstanbul'a dönerek Darülfunun'da 10 yıl mektep müllkiye ve hukukta binlerce talebe yetiştirmiştir. Ali Kemal Maarif Bakanı iken icraatını protesto için istifa etmiş, dâvâ vekiliğe başlamıştı.

4 — Dışişleri Bakanlığı eski müsteşarı Reşad Hikmet Bey: (299 oy). Galatasaray mezunudur. Hukuk Fakültesi'ni tamamladıktan sonra Dışişleri Bakanlığı'nda vazife almış, uzun zaman Viyana ve Paris Büyükelçilikleri müsteşarlığında bulunmuştur. Son vazifesi Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı idi. Avrupa siyasî âlemini gayet yakından tanımaktadır.

5 — Seyhülislam'lık eski müsteşarlarından Kâmil Efendi: (259 oy).

6 — Hilâliahmer Genel Sekreteri Dr. Adnan Bey: (235 oy). Tıbbiye mezunudur. Meşrutiyetin ilânına kadar Avrupa'da tahsilini tamamladı. Meşrutiyette İstanbul'a döndü. Tıp Fakültesi Müderris Muavini ve daha sonra Fakülte Müdürü

oldu. Hilâliahmer Genel Sekreteri olarak hizmet etti.

7 — Eski Kiev Sefiri Muharrem Bey: (221 oy).

8 — Darülfunun müderrislerinden Mişon Ventura: (190 oy). Vefa Lisesini ve Hukuk Mektebini bitirdi. Drama, Selânik mahkemelerinde üye olarak bulundu. Adliye Bakanlığının müsabakasını kazanarak Avrupa'ya ikmalihale yollandı. Darülfunun Hukuk Fakültesi'nde Roma Hukuku ile mukayeseli hukuku medeniye kürsülerinin müderrisi idi.

9 — Eski Dersim milletvekili Lütfi Fikri: (164 oy). Mülkiye mezunudur. Paris'te tahsilini tamamlamıştır. 1895'te İstanbul'a döndü. (MİZAN) gazetesinin yayınlarında rolü olduğu ileri sürülerek Abdülhamid idaresi tarafından mahkûm edildi. 16 ay yattı, sürgünlerde dolaştı. İkamete memur edildiği Niğde, Bor'da kaymakamlık yaptı. Erzurum Tortum kazasına nakledildi. Oradan Rusya'ya kaçtı. Hollanda, Fransa, Belçika'da kaldı, Mısır'a geçti. Meşrutiyetin ilânı ile 1908'de döndü. Dersim'den milletvekili seçildi. Son dört yılı, harbin sona ermesini bekleyerek İsviçre'de oturarak geçirdi.

10 — İtibarı Millî Bankası eski müdürü umumî muavini Hasan Ferit Bey: (159 oy). Darüşşafaka'dan birincilikle mezun oldu. Telgraf Bakanlığı fen katedeminde vazife aldı. İstidatlı olduğu görülerek Paris'e tahsile yollandı. 1891'de elektrik mühendisi olarak İstanbul'a döndü. Telgraf Bakanlığı Fen Müdürlüğü'nde bulundu ve bakanlığın fabrikasını idare etti. Darüşşafaka, Mercan ve Vefa idadilerinde muallimlik yaptı. 1909'da Darphane Müdürü oldu. Son olarak 1919'da Osmanlı İtibarı Millî Bankası Müdürü Umumî Muaviniğine getirilmişti.

11 — Numan Usta: (135 oy). Zeytinburnu fabrikasında ustabaşıdır.

KAYBEDENLER

Seçilemeyenlerin aldıkları oy miktarı şöyledir:

Tüccardan Sezai Efendi: (129), Yazar Ahmet Rasim: (129). Eski Bern Büyükelçisi Fuat Selim: (128). İFHAM gazetesi başyazarı Ahmet Ferit: (112). Prens Sabahaddin Bey: (107). Dışişleri Bakanı Mustafa Reşit Paşa: (98). «Sulh Selâmet» Partisi Genel Sekreteri Ferid Paşa: (21). Saîr Mehmet Emin Bey (16), VAKİT başyazarı Ahmet Emin: (3). Halide Edip Hanım: (1).

Dünkü seçimde en fazla oy toplayan ve İstanbul milletvekilli seçilen Osmanlı Bankası İdare Meclisi üyesi Hamid Bey.

Amerika'dan binlerce
Rum muhacir geliyor

Harbiye Bakanlığı, bunların Anadolu'ya ve İstanbul'a yerleştirileceklerini bildirerek hükümetin dikkatini çekti

Şehrimizde Fransızca yayınlanmakta olan (BOSFOR) gazetesinin önceki günkü nüshasında çıkan bir haber, Harbiye Bakanlığında endişe yaratmıştır.

BOSFOR gazetesi bu haberrinde, New York'tan 5,000 Yunan'ın vapurla Yunanistan'a hareket ettiklerini bildirmiştir. Gazete, daha binlerce Yunanlı muhacirin de Yunanistan'a aynı yoldan yakında döneceklerini eklemiştir.

Harbiye Bakanlığı, Yunan-

lıların, bu Rumları ve hattâ Mısır'da da çok bulunan Yunanlıları Anadolu'da eline geçirdiği topraklara yerleştirmek ve böylece Türk topraklarında azınlık olan iste diklerini belirterek hükümetin dikkatini çekmektedir.

Harbiye Bakanlığı, sene başında Güney Rusya'dan tardedilen Rumları Trabzon havalisi ile İstanbul'a yerleştirmek için girişilmiş olan teşebbüslerin de bu ikazını doğrulamakta bulunduğunu kaydetmektedir.

Amiral Dö Robek'e göre baş düşman: M. Kemal!

Şehrimizde İngiliz Yüksek Komiseri Amiral Dö Robek'in Batı Anadolu Müttefik Kuvvetleri Komandanı General Milne ile, Anadolu demiryolu şebekesinden İngiliz kuvvetlerinin çekilmeleri meselesini inceledikleri öğrenilmiştir.

Bundan sonra Amiral Dö Robek tarafından Londra'ya gönderilen bir fişe telgrafta, İngiliz kuvvetlerinin Anadolu demiryollarının kontrolünü ellerinden çıkarmalarını İngiliz menfaatleri için büyük tehlikeler arzedeceği tekrar bildirilmiş ve İngiliz Savunma Bakanlığının bu kararı alınırken, Mustafa Kemal'in ne derece "İngilterenin baş düşmanı" olduğu hususunu kavramadığından da bahsetmiştir.

Amiral Dö Robek bu mühim telgrafta, ne sebeplerle İngiliz bir ilklerinin Anadolu demiryollarını ellerinden bırakmamaları gerektiğini şu şekilde izaha çalışmaktadır:

— İstanbul şehri bütün hububat ihtiyacı için bu demiryolu şebekesine bağlı bulunmaktadır. Bu hat üzerinde sevkiyatın kesilmesi nüfus bir milyonu aşan eşirde yiyecek darlığı yaratacak ve ciddi bir durum ortaya çıkıverecektir. Halbuki İstanbul şehrinin idaresinden İngiltere sorumlu bulunmaktadır.

— Milliyetçiler, esasen İngiliz birliklerinin Samsun'dan çekilmelerini geniş propaganda konusu yapmışlardır. Bunlar, Türkiye'deki askerî kuvvetlerimizin belirli bir şekilde azaldığını gayet iyi farketmektedirler. Demiryollarının tarafımızdan terkedilmesini "İtilaf Devletleri aleyhtarı ve mürit elemanlar" zafer olarak ilân edeceklerdir. Bu gelişme, barış şartlarına karşı direniş de kuvvetlendirecektir.

YEMİNLİ DÜŞMAN

Amiral Dö Robek telgrafta, İngiltere'nin "Yemimli Düşmanı" olarak gösterdiği Mustafa Kemal'e İngiliz Savunma Bakanlığı tarafından böyle bir "güven nişanesi" verilmesine şiddetle karşı koymakta ve böyle bir davranışın İngiltere'nin prestiji için ölümcül bir darbe ve

İNGİLİZ YÜKSEK KOMİSERİ, ANADOLU DEMİRYOLU HATTINDAN İNGİLİZLERİN ÇEKİLMELERİNİN MUSTAFA KEMAL'I KUVVETLENDİRECEĞİNİ BİLDİRİYOR

müttefiklerin güvenliği için de vahim bir tehlike teşkil edeceğini kaydetmektedir.

Amiral Dö Robek, Mustafa Kemal ve taraftarlarına kat'iyen güvenilemeyeceğini, İngiltere'ye şiddetle düşman bulduklarını, bu husus Savunma Bakanlığının kavrayamadığını ve bu sebeple de demiryollarındaki İngiliz askerlerinin çekilmesine karar verdiğini tekrar lamaktadır.

FRANSIZLAR MEMNUN OLUR!

Amiral Dö Robek telgrafta, İngiliz askerlerinin Anadolu demiryollarının kontrolünü terketmelerinden Fransızların memnun olacağını ve bütün bu şebekenin ve Bağdat demiryolunun Fransızların eline geçebileceğini de belirtmekte ve bu gelişmenin de İngiltere menfaatleri aleyhinde olacağını kaydetmektedir.

Amiral Dö Robek'e göre, bu şekilde Fransızlar Anadolu'daki nüfusların geniş ölçüde arttırırken İngiltere gayet değerli bir ticarî ve siyasî kuzu ve varlığı kaybetmiş olacaktır.

İngiliz Yüksek Komiserinin telgrafta belirttiği bir diğer nokta da, Osmanlı Devletinden alınması muhtemel harp tazminatıdır. Amiral Dö Robek bu tazminatın yüksek tutarda olacağını kaydederek, tazminata karşılık elde demiryollarının bulundurulmasının elzem olduğunu da kaydetmektedir. Yüksek komiserine göre, Mustafa Kemal'in yenilmesi halinde, millîciler, harp tazminatını karşılayabilecek olan bu demiryollarının tahrip ederek çekileceklerdir.

Telgraftın sonunda General Mil-

ne ile bu konunun konuşulduğu ve onun da hattın terkedilmesine karşı bulunduğu belirtilmekte ve İngiltere Savunma Bakanlığının kararına uygun olarak Anadolu demiryollarının bırakılmasının İngiltere'nin menfaatlerine karşı olacağı ilâve edilmektedir.

Batum'da Pontus faaliyeti

TRABZON —

Şehrimizde Falk Ahmet Bey tarafından yayınlamakta olan İSTİKBAL gazetesinin Batum'daki hususî muhabiri aşağıdaki haberi göndermiştir:

"Batum'a gelmiş olan Trabzon Metropolit Hrisantos Efendi Rus kilisesinde toplanan Rumlarla bir konuşma yapmış ve temaslara hakkında gımdı bir şey söyleyecek durumda olmadığını kaydetmiştir. Metropolit buradan Tiflis'e gitmiştir.

"Batum'da (Pontus Hükümeti) namına teşkil edilen cemiyetin kurucusu ve esas idarecisi Leonidi, Trabzon halkı tarafından gayet iyi tanınan bir şimadır. Leonidi, Cihan Harbi sonunda Trabzon'un Osmanlı kuvvetleri tarafından kurtarılış günlerinde Rum çetelerinin başında Türklere karşı silâhla karşı koyan Rum'dur. Leonidi, Rus kuvvetleri ile Batum'a çekilmiş ve burada Pontus cemiyetini kurmuştur.

Pontus cemiyeti üyelerinden doktor Okilantos da, cemiyetin sözcülüğünü yapmak üzere (Elefteris Pontus) namında bir gazete çıkarmaktadır.

Batum'da bütün Rum tüccarları bu cemiyetin tabii üyeleri addedilmektedir."

Beyoğlunda Klüp Kumarhaneler kapatılıyor

Polis bütün aramalarına rağmen, Anadolu Klübünde Kör Emin'i katletmiş olan Arap Hulusi bulunamamıştır. Yalnız polis Arap Hulusi'nin dostu Bercul kadını yakalamış ve kendisini müdüriyette uzun sorguya çekmiştir.

Diğer taraftan "Klüp" adını taşıyıp aslında kumarhane olan Beyoğlu semtindeki birçok yerlerin kapatılmasına da başlanmıştır. Türk polisi, İtilaf polisinin de müsaadesini aldığından Anadolu Klübünü de kapatacağıdır.

Anlaşıldığına göre, bu kumarhaneler Türk polisi tarafından kapatılmalarını önlemek maksadıyla kurucuları ve idarecileri arasında birer yabancı tabiiyetli kimseyi katmışlardır. Bu vaziyette olanları da Türk polisi, İtilaf polisi ile birlikte hareket ederek kapatılabilecektir.

BULGUR PALAS TAMAMLANIYOR

Eski Bolu Milletvekili Habib Bey'e alı Cerrahpaşa'daki Bulgur Palas'ın inşaatı tamamlanmak üzere. Malûlgazilere tahsis edilecek olan bu binanın birkaç güne kadar Harbiye Bakanlığı'na devir ve teslim edileceği öğrenilmiştir.

İngiltere Savunma Bakanlığının Mustafa Kemal'in İngiltere'nin «başdüşmanı» olduğunu bilmediğinden şikâyet eden Yüksek Komiser Amiral dö Robek (solda) ve General Ian Hamilton, Çanakkale'de yenilgiye uğradıkları günlerde.

ALİ KEMAL SATILMAYAN GAZETESİNİ KAPATIYOR

(Peyam)ı kapatmakta olan eski içişleri bakanı Mihran efendi ile birleşerek (Peyamı Sabah)ı çıkaracak

Eski İçişleri Bakanı Ali Kemal'in, geçen ağustos ayında yeniden yayınlamaya başlamış olduğu (Peyam) gazetesinin okuyucusuzluktan kapanmakta olduğunu dün resmen ilân etmiştir.

Ali Kemal gazetesinde, son zamanlarda maddî imkânsızlıklar yüzünden kapanmış olan (TARİK), (İS. TIKLAL), (ZAMAN) gibi gazetelerle alay etmiş, bilhassa Kuvayı Milliye'yi destekleyenlerin 500 okuyucu su bile olmadığından bahsetmişti.

(AKŞAM) gazetesini Ali Kemal'in gazetesinin kapanması konusunda şunla-

rı yazmıştır:

«Zavallıyı ne gazelleri ne küfürleri kurtarabilirdi! Her sabah 2.000 nüsha satışın her akşam arzolan yüzlerce lira masraf pusulasına şifa veremedi. İşte o şaşaalı Peyam'dan, Çukurbostan gibi, Langa bostanı gibi hazin bir harabe kalıyor.»

(AKŞAM) ın verdiği bir habere göre, Ali Kemal yeniden (SABAH) gazetesine dönmeye karar vermiştir. Eski İçişleri Bakanının Mihran Efendi ile birlikte bu defa (Peyamı Sabah) ı çıkaracakları söylenmektedir.

Devamlı bir şekilde Kuvayı Milliye aleyhtarlığı yapan ve sürümsüzlükten gazetesini (Peyam) ı kapatmaya karar veren eski İçişleri Bakanı Ali Kemal.

DÜNYANIN EN PAHALI ŞEHİRİ : İSTANBUL !

İstanbul gazeteleri, İstanbul şehrinin dünyanın en pahalı şehri haline geldiğini yazmaktadır. Son günlerde ekmeğin buhranını müteakip şeker fiyatları da birden fırlamıştır. İlaş müdürü, bugün paytahta 1500 vagonluk şeker stoku mevcut olduğunu, Amerika'ya külliyyetli miktarda şeker ismarlanmış bulunduğunu açıklayarak şeker fiyatlarındaki yükselmenin doğrudan doğruya tüccarın spekülasyonundan doğduğunu söylemiştir.

Selanik'ten 500 esirimiz geldi.

Uzun zamandan beri Selanik kamplarında çok müzgül şartlar altında yaşamakta olan esirlerimizden beşyüzlü şehrimize gelmişlerdir.

Gelenlerin anlattığına göre, Selanik'teki kamplarda daha 2.000 kadar harp esirimiz bulunmaktadır. Bunların da bu ayın sonlarına kadar yurda kavuşmaları muhtemeldir.

« Bir Rum metropoliti böyle beyanat vermez »

RUM GAZETELERİ, TRABZON METROPOLİTİ HRISANTOS'A ŞİDDETLE ÇATIYORLAR.

TRABZON —

Hâlen Batum'da Pontos'ularla gizli temaslarda bulunan olan Trabzon metropolit Hrisantos'un İSTİKBAL gazetesine geçenlerde verdiği beyanat Rum basınında sert tepkilere sebep olmuştur.

Burada Rumca yayınlamakta olan (FAROS TİS ANATOLIS) gazetesinin bildirdiğine göre, İstanbul'da (TAHİDROMOS) gazetesini bu beyanata yorumlayan bir yazısında: "Hiçbir Rum metropolit böyle bir beyanat veremez" diyerek bu sözlerin İSTİKBAL gazetesini tarafından uydurulmuş olduğunu ileri sürmüştür.

FAROS. İstanbul'daki Rum ga-

zetesinin doğru yazmadığını kaydetmekte ve:

"Maalesef Trabzon metropolit Hrisantos Efendi hiç düşünmeksizin bu beyanatta bulunmuştur."

FAROS bundan birkaç ay evvel Metropolit aleyhinde yazı yazdıklarını hatırlatmakta ve şöyle demektedir: "Eğer yazdıklarımızı Tahidromos o zaman okumuş olsaydı Metropolitin bu şekilde bir beyanat vermesinin muhtemel olacağına inandırdı."

İSTİKBAL gazetesini ise, Metropolitin beyanatının gayet doğru olduğunu tekrarlamakta ve hatırlatmakta. Bu beyanata inandığına inanılmaktadır.